

4. **Илюшин Р.** Газовые конфликты России за последние 20 лет / Р. Илюшин // Материалы научно-практической конференции. Москва, 23-26 октября 2011г. – Москва: МГУ. – 227с.
5. **Кудряченко А.** Геополітика / А. Кудряченко, Ф. Рудич, В. Храмов. – К.: МАУП, 2004. – 293 с.
6. **Мартиненко М.** Енергетична безпека країни: пріоритети та перспективи / М. Мартиненко // Голос України. – 2007. – № 42. – С.4.
7. **Мироненко К.** Україна втрачає дешевий газ / К. Мироненко // Урядовий кур'єр. – 15 липня 2005р. – С.2.
8. **Николаев В.** Газовый гамбит Кремля / В. Николаев // Коментарии. – 2009. – 15-21 августа. – (№28). – С.14-18.
9. **Приходько С.** Туркменский газовый гамбит / С. Приходько // Экономическая панорама – (№28). – С.14-18.
10. **Пушак А.** Хроника газовых войн. Тур первый. / А. Пушак // Экономическая панорама. – (№34). – С.22-30.
11. **Симонов К.** Россия и Китай обречены на энергетическое сотрудничество / К. Симонов // Российская газета. – Запреля 2012. – Федеральный выпуск – № 4520. –С.21-25.
12. **Стогній В.** Енергетична безпека України. Світові та національні виклики / В. Стогній, О. Кириленко, С.Денисюк // К.: Українські енциклопедичні знання, 2006. – 406 с.
13. **Gasimova A.** White Stream Gas Pipeline Double Profitable for Azerbaijan – Ukraine's President. – Trend capital [Електронний ресурс] / А. Gasimova / Режим доступу: // www.capital.trend.az

УДК 373.015.31:316.42

О. О. Царенко

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Аналізуються проблеми формування політичної свідомості студентської молоді в процесі політичної соціалізації. Розглядаються форми політичної активності молоді в Коледжі Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

Ключові слова: політична свідомість, політична активність, політична соціалізація, вибори.

Анализируются проблемы формирования политического сознания студенческой молодежи в процессе политической социализации. Рассматриваются формы политической активности молодежи в Колледже Николаевского национального университета имени В.А. Сухомлинского.

Ключевые слова: политическое сознание, политическая активность, политическая социализация, выборы.

The problems of the formation of political consciousness of the students in the process of political socialization. Considered a form of political activism of young people at the College National University of Nicholas V. Sukhomlinsky.

Keywords: political consciousness, political activism, political socialization, elections.

© О. О. Царенко, 2012

Становлення Української держави супроводжується пошуком власного шляху розвитку та зміною цінностей у молодого покоління. Побудова громадянського суспільства і встановлення демократичних відносин між державною владою і особистістю потребує активної участі громадян у політичному житті. Особливо значущим стає формування та розвиток політичності підростаючих поколінь, зокрема учнівської та студентської молоді.

Слід зазначити, що при значному обсязі наукових праць щодо політичної соціалізації, лише невелика кількість досліджень присвячується проблемам політико-виховних процесів у молодіжному середовищі. Більше того, політико-правове виховання як складова частина політичної соціалізації подається однобічно

Формування політичної свідомості молоді відбувається на фоні нестабільної соціально-економічної ситуації в країні, кризи культури та духовності суспільства. Пошук шляхів та напрямів становлення політичної свідомості в змозі забезпечити послідовність політичного розвитку, збереження стабільності держави.

Аналізуючи останні дослідження даного питання, хочеться відзначити Л.О. Кияшко, яка, аналізуючи особливості політичної соціалізації студентської молоді України, визначає, що саме відсутність повного циклу політологічних дисциплін у вищій школі не сприяє підвищенню політичної активності особистості, появі чіткої політичної позиції тощо [2]. Дослідник І.М. Фліс, також надаючи великого значення необхідності отримання базових політологічних знань, зауважував і на необхідності регулярної політичної практики, яка сприятиме значному підвищенню рівня політологічної освіченості, політичної участі, а також надасть змогу «зсередити» бачити політичний процес і політичну діяльність [5].

Власне молодіжному аспектові політичної активності присвячені також дослідження В. Бебика, В. Боровика, М. Головатого, В. Драговця, В. Капіцина, Є. Красова, Є. Комарова, О. Корнієвського, В. Рябіки, Ф. Шереги, В. Щегорцова, В. Якушика та ін. Зазначені автори переважно аналізують теоретичні засади політичної активності молоді, але бракує конкретних напрацювань реального стану політичної активності молоді та її впливу на сучасний політичний процес.

У поданій статті автором пропонується проаналізувати проблеми формування політичної свідомості студентської молоді у процесі політичної соціалізації.

З точки зору соціології молодь – це особлива велика соціально-демографічна група, яку виділяють на підставі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального стану, соціально-психологічних особливостей [4, с.126].

Досліджуючи особливості формування правової культури молоді, В. Головченко підкреслює, що своєрідною рисою правової культури молоді є її перехідність. Вона зумовлюється: їх психо-віковими особливостями (грань юності і морально-психологічного змужніння, настання соціальної зрілості), властивими періоду досягнення юридичного повноліття, коли юність уже завершується, а соціально-психологічна “дорослість” повною мірою ще не настала; їхнім соціально-професійним статусом (коли вони ще не стали сформованими фахівцями); перебуванням у специфічному мікро – та мезосередовищі переважно у навчальних закладах [1, с.120].

Сучасні тенденції українського суспільства показують, що рівень політичної активності українського народу загалом надто низький, у студента відсутні ґрунтовні знання про політичну систему, владу, владні, партійні, соціальні інституції та установи. Це свідчить про те, що процес політичної соціалізації відбувається із затримками, порушеннями, збоями та перервами.

Особливо це стосується студентів, які навчаються за негуманітарним профілем у ВНЗ, коледжах і отримують обсяг базових теоретичних знань з політології, вивчаючи однойменну дисципліну на другому курсі протягом одного семестру. Цього вкрай недостатньо. І, враховуючи це, необхідною складовою політичної соціалізації постає проблема залучення молоді до активного політичного життя, вироблення нею власної позиції, її тверда аргументація та доказовість. Студенти ж політологи, отримуючи значний обсяг теоретичних знань, не завжди виявляють бажання реалізувати їх на практиці, в реальному політичному житті.

Як зазначає дослідник М.І. Хилько, політична активність являє собою одну з форм громадянської активності та відображає політичну свідомість. Політична активність властива як індивідам, що беруть участь у політиці, так і масам, буває усвідомленою і стихійною. Саме другим варіантом можна охарактеризувати сучасну молодь, студентство, яке намагаються залучити у політику не у як політичних суб'єктів, а роблять з них саме об'єкт політичної дії. Про це свідчать регулярна «добровільно-примусова» участь студентів у тих чи інших політичних акціях, мітингах, що проводяться під гаслами тих чи інших політичних сил, і водночас їхня нездатність чітко пояснити свою політичну позицію, аргументувати її фактами тощо [6].

Процес політичної соціалізації має починатися зі старшої школи, де особа повинна отримувати певний цикл знань з соціально-гуманітарних дисциплін (географія, правознавство, історія тощо), а вступивши до вищого навчального закладу, ці знання повинні структуруватися, узагальнюватися і підкріплюватися політичною практикою. На жаль, виборчі кампанії надають приклади використання студентської молоді в політичних об'єктах лідерів партійних осередків. Участь молоді в політичних заходах зводиться до оплаченої масовки, що в свою чергу аж ніяк не сприяє їх політичній свідомості.

Для визначення політичної активності молоді та її ролі у державотворчому процесі в Україні проводилося чимало досліджень. Наприклад, відповідно до дослідницької мети в березні – травні 2008 року було обстежено 116 студентів двох вузів – Київського слав'ястичного університету та Академії державної податкової служби України. Одержані результати свідчать, що за рівнем прояву інтересу до політики випробувані розподілилися на три групи: низький, середній і високий. Як і передбачалося, значна частина молоді (47%) має низьку зацікавленість політичними процесами в суспільстві. Такий стан не випадковий, тому що в юнацькому віці відбувається становлення не лише соціальне, а й особистісне, саме в цьому віці приділяється значна увага професійному самовизначенню, подружньому виборі. І тільки для невеликої частини моло-

дих людей (24 %) юнацький вік стає періодом вироблення політико – ідеологічних цінностей» [3].

Серед причин низької зацікавленості молоді політикою виділяють політичне незнання, якому протиставляється добра обізнаність в інших сферах, висока раціональність, із якою добиваються поставлених цілей в особистому житті. Причиною такого незнання може бути складність, невизначеність соціальних, економічних і політичних питань для тих, хто не має безпосереднього доступу до відповідної інформації. Незнання і заміщення понять сприяють тому, що не формуються навички політичної участі, політичний досвід. Для більшості молоді політико – економічна сфера здається чимось «недосяжним», адже її не можна безпосередньо відчуті і вплинути на неї (особливо таке ставлення характерне для групи з низьким інтересом до політики) [7].

Коледж Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського створює необхідні умови для підвищення рівня політико-правової свідомості студентства. Основними учасниками зазначеного процесу в Коледжі МНУ імені В.О. Сухомлинського є студенти і викладачі, які забезпечують формування особистості. У процесі життєвої взаємодії під впливом соціальних залежностей, різних впливів виховного характеру у студентів створюється уявлення про світ, формуються навички діяльності, принципи поведінки, розвиваються психічні якості особистості. В результаті студенти стають підготовленими до участі в суспільному житті. Отже, удосконалення процесу соціалізації стало одним з першочергових завдань нашого навчального закладу.

В межах проблемної теми у редакції «Впровадження сучасних педагогічних технологій у навчально-виховний процес для формування інноваційної особистості студента», над якою протягом 2009 – 2014 навчальних років працює педагогічний колектив Коледжу Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського, в навчальному закладі розроблено цілий ряд заходів, спрямованих на формування політичної свідомості студентства та виховання гідних громадян нашої країни в умовах трансформації українського суспільства.

У проведенні виховних заходів беруть участь всі викладачі коледжу. Завдяки багатопрофільності циклових комісій коледжу політико-правова робота є різноплановою, постійною і багатовекторною. Виховні заходи включають в себе як загальнокультурний розвиток студентів, так і правове та патріотичне виховання, а також морально-етичні аспекти людських стосунків

Впродовж 2009 – 2012 н.р. значна увага у була приділена трагічним подіям, які супроводжували становлення Української держави і нації. Виховними заходами коледжу були охоплені теми голодомору на східноукраїнських землях 1932-1933 рр., участі українських студентів у трагічному бою під с. Крути, національно-визвольній війні очолюваній Б. Хмельницьким, його державотворчій діяльності тощо.

Серед основних напрямів виховної роботи коледжу – звичайно ж, політичне виховання молоді. Ці заходи спрямовані як на формування політичної культури, так і на становлення усвідомлених політичних поглядів. Серед таких заходів і круглі столи на теми: «Україна – ЄС: проблеми взаємовідносин», «Україна – НАТО: перспективи і проблеми розвитку взаємовідносин», «Євроінтеграційні процеси в Україні», «Політична культура студентів України на сучасному етапі» тощо.

Крім того, значна виховна робота проводиться в академічних групах кураторами груп у межах заданих напрямів. Викладачами коледжу проводяться кураторські години, лекції, круглі столи на теми: «Права та обов'язки студентів», «Місце і роль студентства у сучасній Україні», «Студент сьогодні – майбутнє України», «Студентське самоврядування – школа майбутнього керівника», «Роль студентства у суспільно-політичному житті України», «Студентське самоврядування як взірць гуманізації управління у вищій школі». Відбуваються вечори, конкурси, конференції, фестивалі тощо.

З 2010 року, за ініціативи органів студентського самоврядування коледжу створений і функціонує політичний клуб під назвою «Молодь і політика», який очолює голова студентського самоврядування коледжу Микола Копійка, студент третього курсу спеціальності «Правознавство», активний учасник студентських науково-практичних конференцій.

У вересні 2011 року в коледжі МНУ імені В.О.Сухомлинського розпочато проект «Студенти для органів місцевого самоврядування та парламенту», метою якого є виховання нового покоління політиків, підвищення професійної освіти молоді, сприяння талановитим студентам у набутті адміністративного та політичного досвіду шляхом їх роботи помічниками-консультантами народних депутатів, а також у аналітичних групах при ВРУ. Протягом 2011-2012 н.р. студенти III –IV курсів коледжу, які виявили бажання взяти участь у даному проекті та мають аналітичні здібності, пройшли стажування в органах Миколаївської міської виконавчої влади та Миколаївської обласної державної адміністрації.

Результатом політико-правового виховання студента повинно бути вироблення і трансформація політичних поглядів на базові цінності суспільства, що унеможливило б залучення молоді до деструктивних технологій, формування життєвого ідеалу та власної моделі моральної поведін-

ки.

Таким чином, основними проблемами формування політичної свідомості студентської молоді в процесі політичної соціалізації є:

- недостатність дієвих заходів політико-правового виховання, їх заангажованість та показовий характер;
- приклад старших поколінь, які мають вкрай низький рівень політичної культури та свідомості;
- неспроможність політичних сил рекрутувати дійсно справжніх молодих лідерів;
- недемократичний виборчий процес, який нівелює електоральний вибір молоді.

Загалом же можна констатувати, що молодь бере активну участь у соціально-політичних процесах, але ця активність проявляється більше у мітингових, протестних формах, молоді явно бракує політичної компетентності, інформованості, досвіду співпраці з органами місцевого самоврядування з вироблення рішень на місцевому рівні.

Таким чином, у суспільно-політичних перетвореннях, що відбуваються в країні, дедалі більшу роль відіграє молодь. Вона активно підтримує політичний курс на здійснення демократичних реформ, бере участь у розбудові демократичного суспільства. Саме молоді люди часто ініціюють соціально-економічні, політичні і духовні зрушення, адекватні викликам часу.

Підсумовуючи, слід зазначити, що саме активна участь молоді у громадському житті є запорукою успіху і прогресу нашого суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. **Головченко В.** Особливості формування правової культури молоді / В. Головченко // Право України. – 2004. – № 10. – С.120-123.
2. **Кияшко Л. О.** Громадська та політична активність сучасної молоді: психологічний аналіз / Л. О. Кияшко, А. О. Краснякова // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 4. – С. 96 – 105.
3. **Плоский К.** Участь молоді у розвитку місцевої демократії в Україні: проблеми та перспективи / К. Плоский // Український соціум. – 2005. – № 1 (6). – С. 101-111
4. Соціологія: курс лекцій : [навч. посіб.] / За ред. С. А. Щудло, Т. М. Романіва, І. Л. Мірчук. – Дрогобич: Вимір, 2004. – 240 с.
5. **Фліс І. М.** Основні принципи формування політичної активності студентської молоді / І. М. Фліс // Гілея [науковий вісник]: Збірник наукових праць. – К., 2008. – Вип 13. – С. 208-216.
6. **Хилько М.І.** Політична активність студентської молоді у процесах державотворення [Електронний ресурс] / М.І.Хилько. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_32/Gileya32/P4_doc.pdf
7. **В.І. Чернобаєв** Деякі проблеми політичної соціалізації особистості у сучасній Україні / В.І.Чернобаєв // Гуманітарний журнал. – 2010. – № 1-2. – С. 123 -126.

УДК 342.6:342.25

І. О. Цурканова

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Здійснено порівняльний аналіз розвитку наукової думки щодо визначення термінів та сутності органів виконавчої влади, а також їх місця і ролі у державному управлінні України.

Ключові слова: влада, державна влада, виконавча влада, органи виконавчої влади.

Осуществлен сравнительный анализ развития научной мысли относительно определения терминов и сущности органов исполнительной власти, а также их места и роли в государственном управлении Украины.

Ключевые слова: власть, государственная власть, исполнительная власть, органы исполнительной власти.

The comparative analysis of the development of scientific thought on the definition of terms and nature of the executive power, as well as their place and role in the government of Ukraine.

Keywords: power, the government, the executive, the executive authorities.

© І. О. Цурканова, 2012